

آموزش مسئله محور از طریق فضاهای یادگیری الکترونیکی

سید مصلح کهنه پوشی*

هادی ایرانی**

چکیده

یادگیری مسئله محور یک روش آموزشی است که در آن از مسائل بدون ساختار و پیچیدگی، به عنوان ابزاری برای ایجاد انگیزش یادگیری مورد استفاده قرار می گیرد. "ساخت گرایی" یکی از دیدگاه های یادگیری است که امروزه از سوی متخصصان تکنولوژی آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. بر اساس این دیدگاه، یادگیری یک فرایند اجتماعی فعال است که در آن یادگیرندگان به جای کسب اطلاعات به تولید دانش جدید می پردازند و آموزش به عنوان یک فرایند حمایتی بر ساخت و تولید دانش تأکید دارد. یادگیری مسئله محور (PBL) یکی از روش های آموزشی است که از اصول ساخت گرایی در امر آموزش استفاده می کند. یادگیری مسئله محور شامل هر محیط یادگیری می شود که در آن، مسئله منجر به یادگیری می شود. بنابراین قبل از این که یادگیرندگان دانش جدید را یاد بگیرند، مسئله به آن ها داده می شود تا دانش مورد نیاز خود را کشف کنند. در حال حاضر، علاقه روز افزونی برای فعالیتهای یادگیری مسئله

*. کارشناس ارشد پژوهش علوم اجتماعی از دانشگاه تهران، دبیر آموزش و پرورش و مدرس

دانشگاه پیام نور مرکز مریوان. mardin_ko@yahoo.com

** . دانشجوی دوره کارشناسی رشته علوم اجتماعی.

محور(یادگیری مبتنی بر مسئله) در یادگیری الکترونیکی به وجود آمده است. در این محیط، امکانات و قابلیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات به طراحان و مجریان آموزشی این امکان را می‌دهد که یادگیرندگان با مسائل مواجه شوند و چه به صورت همزمان و چه به صورت غیر همزمان امکان فعالیت را برای دستیابی به یادگیری مؤثر و پایدار فراهم آورد. در این مقاله، پس از مقایسه یادگیری مسئله محور با شیوه سنتی یادگیری، به بررسی نقش مؤلفه‌های آموزشی از جمله معلم و یادگیرنده در محیط یادگیری مسئله محور در ساختار الکترونیکی پرداخته می‌شود.

کلیدواژه‌ها: یادگیری مسئله محور، ساخت‌گرایی، تکنولوژی آموزشی، آموزش الکترونیکی.

مقدمه

اصولاً تدریس فرایندی است که تلاش می‌شود از طریق آن دانش‌آموزان به معلوماتی که اهداف آموزشی محسوب می‌شود، دست یابند و به آموخته‌های فرد اضافه گردد. سازوکار انتقال مفاهیم در فضایی به نام کلاس درس، برای افرادی که دانش‌آموز معرفی می‌شوند، به وسیله‌ی شخصی به نام معلم، بایستی از طریق روش‌هایی انجام گیرد که با جمعیت کلاس، محتوای درس، زمان در نظر گرفته شده و امکانات موجود تناسب و هماهنگی داشته باشد. بنابراین فعالیت آموزشی و روش‌های به کار گرفته شده باید به شیوه‌ای انجام گیرد که حداقل امکان از کارایی بهتر و بازده مناسب‌تری برخوردار باشد. به نظر می‌رسد مهم‌ترین عامل برای دستیابی به اهداف آموزشی، انتخاب روشی است که از طریق آن از یک سو؛ دانش‌آموزان مفاهیم و مطالب درسی را خوب یاد بگیرند و از سوی دیگر؛ آن‌ها را در مورد مفاهیم درسی به فکر کردن وادارد و در این زمینه خلاقیت‌های لازم را از خود نشان دهند (کهنه پوشی، ۱۳۸۹). روش تدریس حل مسئله همان روش تفکر منطقی یا روش علمی یا روش پژوهشی است، این روش تدریس هنرمندانه، پویا، نقادانه، فعال، غیر القایی، خودآموز، پژوهشگرانه، تعاملی، باز، ادراکی، اکتسابی، خودانگیخته، انعطاف‌پذیر، مسئولانه، منسجم، واقع بینانه، خلاق، زنده و مبتنی بر تحلیل و ترکیب است.